

แผนเผชิญเหตุ

ความปลอดภัยในสถานศึกษา

โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษาเล่มนี้ เป็นแนวทางในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนด้านความปลอดภัยของ โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ตามนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลความปลอดภัยนักเรียนทุกคน ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ เช่น อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคาร ประกอบ อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ การเดินทางไป –กลับ การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานศึกษา การร่วมกิจกรรมสำคัญ อุบัติภัย เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย และปัญหาทางสังคม เช่น การล่อลวงละเมิดทางร่างกาย และจิตใจ สารเสพติด การทะเลาะวิวาท การถูกล่อลวงการลักพา สื่อบริการออนไลน์ อบายมุข ด้านสุขภาพอนามัยนักเรียน

การดำเนินงาน อาศัยนโยบายตามคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา แนวทางปฏิบัติ และมาตรการรักษาความปลอดภัย การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และคุ้มครองนักเรียนของสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ ที่ได้นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการด้านความปลอดภัย เพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษานำไปปฏิบัติต่อไป

โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. ความสำคัญจำเป็นการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
๓. เป้าหมาย	๓
๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๓
ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้ด้านความปลอดภัย	๔
นโยบายด้านความปลอดภัย	๕
ส่วนที่ ๓ การส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา	๖
ขอข่วยความปลอดภัยในสถานศึกษา	๕
มาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา	๕
โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา	๘
ขั้นตอนการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา	๘
แนวทางปฏิบัติขอข่วยความปลอดภัยในสถานศึกษา	๙
๑. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์	๙
๑.๑ การล่อลวงละเมิดทางเพศ	๙
๑.๒ การทะเลาะวิวาท	๙
๑.๓ การกลั่นแกล้งรังแก	๑๐
๒. ภัยพิบัติต่างๆ	๑๑
๒.๑ การป้องกันและระวังอัคคีภัย	๑๑
ส่วนที่ ๔ การกำกับ ติดตามและประเมินผล	๑๒
เอกสารอ้างอิง	๑๓
รายชื่อคณะทำงาน	๑๔

๑) ความสำคัญ

สืบเนื่องจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) จึงได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์เป็นผลให้เกิดการเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งยังเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศมากขึ้น ซึ่งภัยในแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ประกอบกับนโยบาย (Quick Win ๗ วาระเร่งด่วน ข้อที่ ๑ ความปลอดภัยของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ มองเห็นภัยที่เกิดขึ้นแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่เกิดขึ้นซ้ำและส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจในหลายปีที่ผ่านมา เช่น ภัยจากการคุกคามทางเพศ ภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก (Bully) รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ ได้แก่ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) เป็นผลให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และสวัสดิภาพชีวิตของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น "การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ" มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ส่งเสริมความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้สังคม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือหรือเยียวยา และแก้ไขปัญหาที่มีความเป็นเอกภาพ มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการตามมาตรการ ๒P ๒R ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุด และไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้แนวทางการปฏิบัติสอดคล้องและเป็นระบบของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จึงได้จัดทำแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษาขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่นักเรียนเป็นสำคัญ เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพและการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้เรียน คือ หัวใจของการจัดการศึกษา โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย มีความตระหนักและเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องร่วมกันหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นไปตามหลักสูตร มีทักษะชีวิตที่จะดูแลตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม อุบัติเหตุ และอุบัติภัย ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียน ดังนั้น โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย จึงต้องดำเนินการอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ความปลอดภัยของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการจัด

การศึกษาของสถานศึกษา เพราะนอกจากจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขแล้ว ยังมีผลต่อการพัฒนาด้านอื่นๆ

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อให้มีรูปแบบแนวทางการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนด้านอุบัติเหตุ ด้านอุบัติเหตุ และด้านปัญหาทางสังคม โดยอาศัยแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ภายใต้หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และ ยึดประโยชน์สูงสุดของนักเรียนเป็นสำคัญ

(๒) เพื่อสร้างความเข้มแข็งระบบการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนให้มีความพร้อม สามารถป้องกัน และแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของนักเรียน ทั้งด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย และปัญหาทางสังคมที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้รับการปกป้อง การดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองความปลอดภัยทั้ง ด้านร่างกาย และจิตใจ โดยนักเรียนจะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย และมีความสุข

(๔) เพื่อสร้างความตระหนักในการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียน โดยส่งเสริมสนับสนุน ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับผิดชอบ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

๓) เป้าหมาย

(๑) นักเรียนทุกคนของโรงเรียนโรงเรียนวัดโตนดเตี้ย ได้รับการคุ้มครองดูแลความปลอดภัย

(๒) ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีแนวทางในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยนักเรียน

(๓) เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยให้แก่นักเรียน

(๔) ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น รถรับ-ส่งนักเรียน พ่อค้า แม่ค้า ฯลฯ ที่อยู่ใกล้ๆ บริเวณโรงเรียน

๔) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๔.๑ สถานศึกษามีแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยตามบริบทของสถานศึกษา

๔.๒ สถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.๓ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับความคุ้มครองดูแลให้มีความปลอดภัย

๔.๕ ร้อยละความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

ส่วนที่ ๒

องค์ความรู้ด้านความปลอดภัย

แนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้นักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผนป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรมเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายด้านความปลอดภัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติเพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. บูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระบวนการวางแผน ทั้งระดับชาติ ระดับชุมชนท้องถิ่น และสาขาการผลิตต่าง ๆ พัฒนาองค์ความรู้ สนับสนุนการประเมินและจัดทำแผนที่ความเสี่ยงจากภัยพิบัติในพื้นที่ และภาคการผลิตที่มีลำดับความสำคัญสูง

๒. เสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและการรับมือภัยพิบัติ สนับสนุนการจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติในระดับพื้นที่ ส่งเสริมแนวทางการจัดการภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมภาคเอกชนในการจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องของธุรกิจ สร้างจิตสำนึกความปลอดภัยสาธารณะ ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นในการร่วมกันดำเนินการป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

๓. พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน พัฒนาระบบการเตือนภัยให้มีความแม่นยำ เชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมกลไกการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศได้ พัฒนากลไกบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน

๔. พัฒนาระบบการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประสบภัยได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ยกระดับมาตรฐานการตรวจสอบความปลอดภัยภายหลังการเกิดภัยพิบัติและปรับปรุงมาตรฐานความปลอดภัยของสิ่งก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของโครงสร้าง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ ๖ ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการการศึกษา โดยได้กำหนดใน ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ปัจจุบันภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น อาทิ ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น ความมั่นคงของชาติจึงมีได้ครอบคลุมเฉพาะมิติด้านการทหารหรืออำนาจอธิปไตยเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมมิติต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต

วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งในแต่ละมิติล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การป้องกันภัยคุกคามเหล่านี้จะต้องพิจารณาในมิติที่มีความเชื่อมโยงกัน และการดำเนินการเพื่อวางรากฐานและกลไกการสร้าง ความมั่นคงเพื่อป้องกันและป้องปรามภัยเหล่านี้จะต้องเริ่มที่กระบวนการจัดการศึกษาของประเทศ การดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรม ความรุนแรงในสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต ลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามต่าง ๆ

ส่วนที่ ๓

การเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา

ขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา

ขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา ๒ กลุ่มภัย ดังนี้

๑. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์
๒. ภัยที่เกิดจากไฟ

๑. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) มีองค์ประกอบดังนี้

- ๑.๑ การล่อลวงละเมิดทางเพศ
- ๑.๒ การทะเลาะวิวาท
- ๑.๓ การกลั่นแกล้งรังแก

๒. ภัยที่เกิดจากไฟ

- ๒.๑ อัคคีภัย

มาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษา

มาตรฐานความปลอดภัยของสถานศึกษามุ่งเน้นให้เกิดความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยใช้หลัก ๒ P ๒ R การจัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Response Plan) เป็นการวางแผนป้องกันความเสี่ยง ๓ ช่วงเวลาได้แก่ ก่อนเกิดเหตุ (Before the incident) ระหว่างเกิดเหตุ (During the incident) และ หลังเกิดเหตุ (After the incident) หากมีภัยเกิดขึ้นจะทำให้การจัดการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และผู้ประสพภัยมีความปลอดภัย (อ้างอิงจาก กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย) มีแนวทางในการจัดทำ ดังนี้

๑. หลักการจัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Response Plan) ของส่วนราชการ หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา และในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ใช้หลัก ๒ P ๒ R ดังนี้

๑.๑ ก่อนเกิดเหตุ (Before the incident) เป็นการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา รวมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนมีความรู้และทักษะ พร้อมทั้งจะเผชิญกับภัย ใช้หลัก ๒P

P๑ : การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation) เป็นการดำเนินการเพื่อขจัด หรือลดโอกาสที่ภัยต่างๆจะสร้างผลกระทบต่อนักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา

P๒ : การเตรียมความพร้อม (Preparedness) การดำเนินงานเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ มีทักษะพร้อมที่จะเผชิญกับภัย

๑.๒ ระหว่างเกิดเหตุ (During the incident) เป็นการดำเนินงานตอบโต้สถานการณ์อย่างทันท่วงที ให้มีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินน้อยที่สุด และไม่ให้สถานการณ์ขยายวงกว้าง ใช้หลัก R๑

R๑ : การเผชิญเหตุ (Response) ให้ความสำคัญกับการรักษาชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งได้รับภัย โดยจัดให้มีพื้นที่ปลอดภัย การกักกัน กู้ชีพการส่งต่อการแพทย์ การสาธารณสุข การสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน มีระบบบัญชาการเหตุการณ์

๑.๓ หลังเกิดเหตุ (After the incident) เป็นการดำเนินงานภายหลังเกิดภัยให้นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งได้รับภัย กลับสู่ภาวะปกติหรือดีกว่า ใช้หลัก R๒

R๒ : การฟื้นฟู ช่วยเหลือ เยียวยา(Recovery) การจัดการภายหลังเกิดภัยให้นักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งได้รับภัย กลับสู่ภาวะปกติหรือดีกว่า การดำเนินการทางกฎหมาย การรับการสงเคราะห์ การรับการจัดสรรงบประมาณ

๒.หลักการสำคัญในการปฏิบัติงานตามแผนเผชิญเหตุ (ภัยแต่ละประเภทจะไม่เหมือนกัน)

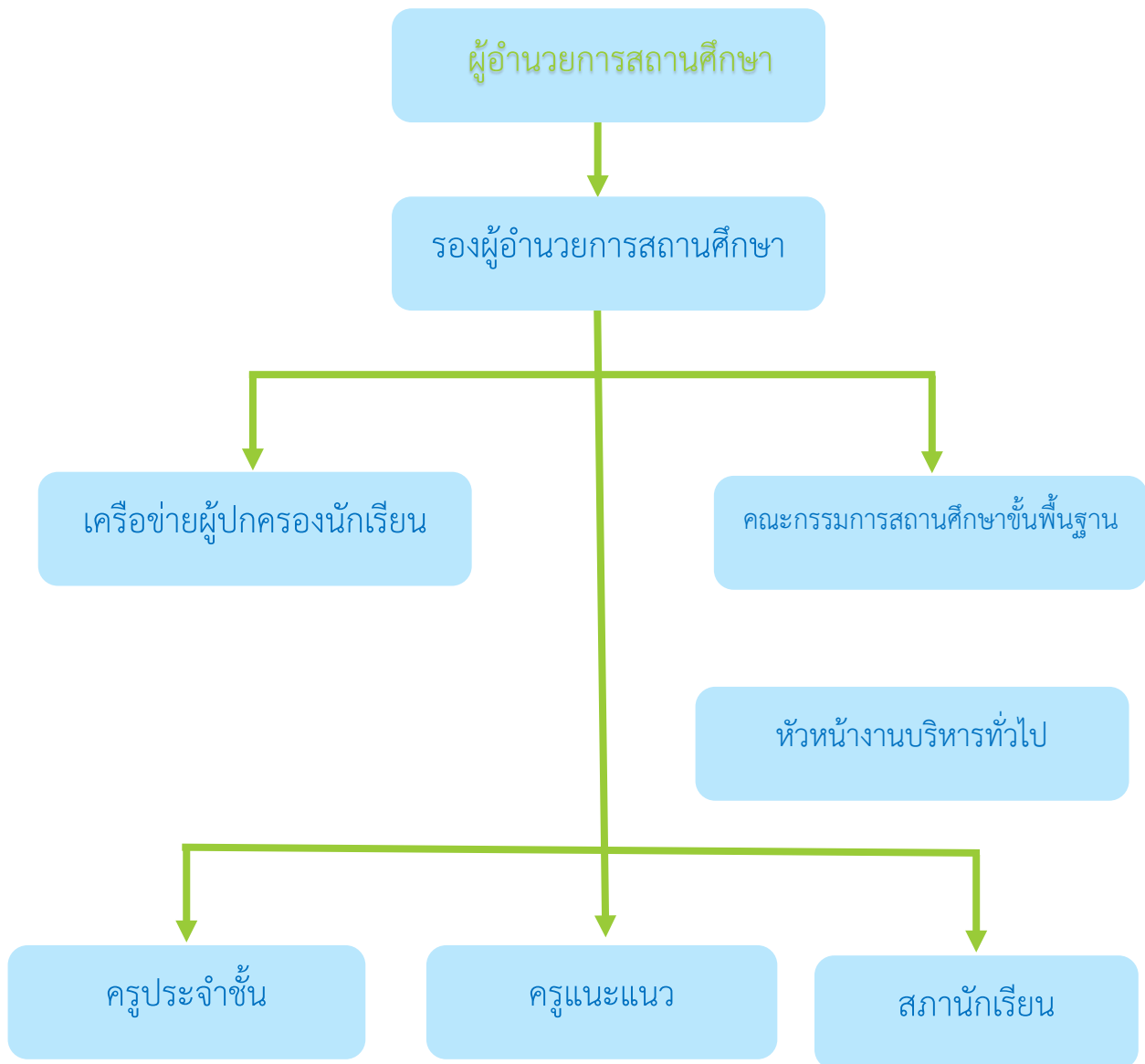
๒.๑ ห้วงเวลา

๑) ก่อนเกิดเหตุเตรียมความพร้อมภายใน ๗๒ ชั่วโมง

๒ ขณะเกิดเหตุภายใน ๒๔, ๔๘ และ ๗๒ ชั่วโมง ต้องแก้ไขสถานการณ์ให้คลี่คลาย ให้กลับสู่สภาวะปกติ

๓) หลังเกิดเหตุภายใน ๗๒ ชั่วโมง เพื่อลดระดับความรุนแรง

โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัย

ขั้นตอนการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา

การดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

๑. การประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและจัดลำดับความเสี่ยง
๒. การจัดทำแผนดำเนินการความปลอดภัย
๓. การดำเนินการตามมาตรการ
๔. การดำเนินการตามขอข่ายความปลอดภัย
๕. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

แนวทางการปฏิบัติขอความช่วยเหลือความปลอดภัยในสถานศึกษา

ขอความช่วยเหลือความปลอดภัยสถานศึกษาจำแนกเป็น ๒ กลุ่มภัย โดยมีการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาตามมาตรการ ๒ P ๒ R

๑. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

๑.๑ การล่วงละเมิดทางเพศ

แนวทางการปฏิบัติ

ก่อนเกิดเหตุ

- ๑) สสำรวจนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยง
- ๒) เฝ้าระวัง สังเกตพฤติกรรมนักเรียน และพัฒนาพื้นที่เสี่ยงให้ปลอดภัย
- ๓) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษาและชุมชน
- ๔) จัดระเบียบการสื่อสารเพื่อรับส่งข้อมูลด้านพฤติกรรมนักเรียนทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

ระหว่างเกิดเหตุ

- ๑) แต่งตั้งคณะทำงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วน ที่สามารถช่วยได้ทันเหตุการณ์
- ๒) แต่งตั้งคณะทำงานด้านกฎหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือ
- ๓) ประสานภาคีเครือข่ายเพื่อส่งต่อที่เหมาะสม

หลังเกิดเหตุ

- ๑) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ช่องทางในการขอความช่วยเหลือ
- ๒) จัดกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง
- ๓) จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต
- ๔) ฝึกทักษะการปฏิเสธ และการเอาตัวรอดในสถานการณ์ต่างๆ

๑.๒. การทะเลาะวิวาท

แนวทางการปฏิบัติ

ก่อนเกิดเหตุ

- ๑) จัดทำระเบียบในการประพฤติปฏิบัติตนในสถานศึกษา
- ๒) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามระเบียบ
- ๓) เฝ้าระวัง สังเกตพฤติกรรมทั้งในชั้นเรียน สถานศึกษา และชุมชน
- ๔) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในสถานศึกษาและชุมชน
- ๕) จัดระบบติดต่อสื่อสารเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ระหว่างเกิดเหตุ

- ๑) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อระงับเหตุทั้งในสถานศึกษาและชุมชน
- ๒) ประสานเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อร่วมแก้ปัญหา
- ๓) ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย โดยเน้นการไกล่เกลี่ยประนีประนอม ตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก

หลังเกิดเหตุ

- ๑) ให้ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม และผลกระทบที่เกิดจากการทะเลาะวิวาท

- ๒) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม
- ๓) จัดเวทีกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถอย่างเหมาะสม

๑.๓ การกลั่นแกล้งรังแก

แนวทางการปฏิบัติ

ก่อนเกิดเหตุ

- ๑) สำนวณนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทั้งกลุ่มผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ
- ๒) จัดทำระเบียบข้อตกลงร่วมกัน ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา
- ๓) จัดระบบการสื่อสารเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียน

ระหว่างเกิดเหตุ

๑) ดำเนินการเอาโทษตามระเบียบข้อตกลง โดยเน้นการไกล่เกลี่ยประนีประนอม ตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก

- ๒) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้กำลังใจผู้ถูกกระทำ และสร้างความเข้าใจกับผู้กระทำ

หลังเกิดเหตุ

- ๑) ให้ความรู้ความเข้าใจหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม
- ๒) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- ๓) จัดเวทีให้ได้แสดงออกตามความสามารถอย่างเหมาะสม

๒. ภัยที่เกิดจากไฟ

๒.๑ ป้องกันและระงับเหตุอัคคีภัย

มาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัย

วัตถุประสงค์

- ๑. เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัย
- ๒. เพื่อสร้างความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษากรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้
- ๓. เพื่อลดอัตราการเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอัคคีภัย

แนวทางการปฏิบัติ

ก่อนเกิดเหตุ

- ๑) สำนวณพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยงทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนเพื่อดูว่ามีบริเวณใดที่ล่อแหลมหรือมีสภาพที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย
- ๒) สำนวณแหล่งน้ำที่ใช้ในการดับเพลิง
- ๓) ปรับปรุงพื้นที่เพื่อลดความเสี่ยง
- ๔) จัดอบรมให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน

ระหว่างเกิดเหตุ

- ๑) แจ้งเหตุไปยังหน่วยงานดับเพลิง หมายเลข ๑๙๙
- ๒) อพยพหนีไฟ ตามแผนที่เตรียมไว้

หลังเกิดเหตุ

- ๑) ประเมินความเสียหายในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นจำนวนผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต ทรัพย์สินต่างๆของคนในโรงเรียน สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียน และอาคารเรียนเพื่อจัดทำไว้เป็นหลักฐาน
- ๒) เยียวยาผู้ประสบภัย
- ๓) พื้นฟูบูรณะอาคารสถานที่
- ๔) ประชาสัมพันธ์เพื่อสรุปสถานการณ์
- ๕) ติดตามและประเมินผล

แนวทางการปฏิบัติ

ก่อนเกิดเหตุ

- ๑) สำรวจพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยงทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนเพื่อดูว่ามีบริเวณใดที่ล่อแหลมหรือมีสภาพที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย
- ๒) สำรวจแหล่งน้ำที่ใช้ในการดับเพลิง
- ๓) ปรับปรุงพื้นที่เพื่อลดความเสี่ยง
- ๔) จัดอบรมให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน

ระหว่างเกิดเหตุ

- ๑) แจ้งเหตุไปยังหน่วยงานดับเพลิง หมายเลข ๑๙๙
- ๒) อพยพหนีไฟ ตามแผนที่เตรียมไว้

หลังเกิดเหตุ

- ๑) ประเมินความเสียหายในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นจำนวนผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต ทรัพย์สินต่างๆของคนในโรงเรียน สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียน และอาคารเรียนเพื่อจัดทำไว้เป็นหลักฐาน
- ๒) เยียวยาผู้ประสบภัย
- ๓) พื้นฟูบูรณะอาคารสถานที่
- ๔) ประชาสัมพันธ์เพื่อสรุปสถานการณ์ ติดตามและประเมินผล

๓. ระยะเวลาในการป้องกัน

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๔. หน่วยงาน

โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย ต.อุทัย อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๕. ผู้บัญชาการเหตุการณ์

นายเจต เจริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโตนดเตี้ย โทร.๐๘๙-๕๓๙๙๑๘๘

นางสาวจิรัชญา เกิดมูล ผู้ประสานงาน โทร.๐๙๗-๐๖๘-๑๕๕๕

ส่วนที่ ๔

การกำกับติดตามและประเมินผล

สถานศึกษาดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตามแนวดำเนินการ มาตรการ แนวทางปฏิบัติ โดยยึดตัวชี้วัดในการดำเนินการในทุกประเด็น มีการจัดทำเครื่องมือในการกำกับ ตาม และประเมินผล ที่มีคุณภาพและครอบคลุม มีการจัดทำแผนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกำหนดปฏิทินดำเนินการ คัดเลือกสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินการประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ ยกย่องเชิดชูเกียรติ สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

- ๑) แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- ๒) ศึกษาแนวดำเนินการ มาตรการ แนวทางการปฏิบัติ และตัวชี้วัดการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา
- ๓) จัดทำแผนการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา
- ๔) กำหนดปฏิทินในการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง
- ๕) จัดทำเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา
- ๖) ดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา
- ๗) สรุปรผลการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ที่เป็นจุดเด่น จุดควรพัฒนาพร้อมแนวทางในการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป
- ๘) ยกย่องเชิดชูเกียรติกิจกรรมที่มีผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์
- ๑๐) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษาในช่องทางที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แนวทางการจัดการแผนเผชิญเหตุ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

นายเจต เจริญสุข

นางสาวจิรชญา เกิดมูล

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโตนดเตี้ย

รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโตนดเตี้ย

คณะกรรมการ

๑. นางสาวถาวร บำรุงวงศ์	ครู
๒. นางสาวนพพร สุภาพพล	ครู
๓. นางกุลนภา เถระวรรณ	ครู
๔. นางสาวปริญญช มาเชื้อ	ครู
๕. นางดิวิษาธร เหล่าศิริวัฒนา	ครู
๖. นางสาวอรพินท์ บุตรงาม	ครู
๗. นางสาวนภาพร เนียมสุข	ครู
๘. นางสาวพัชนี คงเสื่อ	ครู
๙. นางสุกัญญา สุขหลาย	ครู
๑๐. นางสาวเวณิการ์ วงษ์สีคิ้ว	ครู
๑๑. นางสาวภัสชญัญต์ ดำโพนงาม	ครู
๑๒. นายเจตน์พงศ์ เลี้ยงพานิช	ครู
๑๓. นางศศิธร งามประกอบ	ครู
๑๔. นายประคอง สมยา	ครู
๑๕. นางเปมิกา สมยา	ครู
๑๖. นางสาวปพิชญา รอดคง	ครู
๑๗. นางสาวเมณฐิณี อะภูะวินทร์	ครู
๑๘. นางสาวภัทราศิยา โจมทยาน	ครู
๑๙. นายวสันต์ สุขเวทกิจ	ครู
๒๐. นายสุรัชย์ ศรีโพธิ์ทอง	ครู
๒๑. นางสาวอัจฉรา นุกุลวงศ์	ครูอัตราจ้าง
๒๒. นางสาวกาญจนา สุนทรพฤกษ์	ครูอัตราจ้าง
๒๓. นางสาวบุษรา โปร่งอารมณเจริญ	ครูอัตราจ้าง
๒๔. นางสาวชนาภรณ์ ขาวพันธุ์	ครูพี่เลี้ยง
๒๕. นางเปมิกา สิ้นทรัพย์	เจ้าหน้าที่
๒๖. นางสาวมินทร์ลดา ธิญักศรีตระกูล	เจ้าหน้าที่ธุรการ

โรงเรียนวัดโตนดเตี้ย